

Vlaams
Parlement

ingediend op **236** (2019-2020) – Nr. 2
29 juni 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Karl Vanlouwe en Frieda Verougstraete-Deschacht

over het voorstel van resolutie

van Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder,
Frieda Verougstraete-Deschacht en Chris Janssens

over een krachtdadige reactie op de Turkse humanitaire chantage

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

236 (2019-2020) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door Johan Deckmyn	4
2. Bespreking	5
2.1. Interventie van Karl Vanlouwe	5
2.2. Interventie van Jeremie Vaneeckhout	5
2.3. Interventie van Emmily Talpe	5
2.4. Interventie van Annick Lambrecht	6
2.5. Interventie van Orry Van de Wauwer	6
2.6. Repliek van Johan Deckmyn	6
3. Stemming	7

Op 23 juni behandelde de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het voorstel van resolutie over een krachtdadige reactie op de Turkse humanitaire chantage.

(Tijdens de vergadering van de commissie waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

1. Toelichting door Johan Deckmyn

Johan Deckmyn wijst er bij het begin van zijn toelichting op dat het voorstel al een tijdje geleden werd ingediend, maar dat het langzaam weer actueel wordt.

In maart 2016 werd tussen de Europese Unie en Turkije een akkoord afgesloten om de migratiecrisis in te dammen. Het akkoord behelst de verplichting voor Turkije om zijn grenzen te bewaken en te verhinderen dat er via zijn grondgebied routes voor illegale migratie over land of zee ontstaan, in ruil voor 6 miljard euro steun voor Turkije.

Op 27 februari 2020 kondigde de Turkse overheid echter aan dat Turkije migranten die vanaf zijn grondgebied Europa willen bereiken, niet langer zal tegenhouden. Het is duidelijk dat de Turkse president Erdogan Europa op die manier wil chanten om zo steun af te dwingen voor het conflict in het noorden van Syrië, waar Turkije nu actief aan de zijde van fundamentalistische moslimrebellens tegen het Syrische regeringsleger vecht.

Het betekent dat Turkije zich niet meer verplicht voelt het akkoord dat op 19 maart 2016 werd gesloten met de Europese Unie, na te leven. Een dergelijke chantage brengt niet alleen duizenden mensenlevens in gevaar, maar toont ook des te meer aan dat Turkije een hoogst onbetrouwbare partner is. Er is daarom een krachtdadige reactie vereist ten aanzien van Turkije om verdere afpersing te voorkomen, en een duidelijke ondersteuning van een beleid dat een dergelijke chantage in de toekomst onmogelijk maakt.

De plotse coronacrisis deed het nieuws sinds de indiening van het voorstel van resolutie echter naar de achtergrond verdwijnen, maar nu escaleert de situatie opnieuw. Verschillende Turkse regeringsleden lieten verstaan dat Europa in de nabije toekomst tien- tot honderdduizenden migranten mag verwachten als het niet toegeeft aan de Turkse eisen.

Ondertussen is de toestand in Griekenland nog net niet catastrofaal. Sinds het begin van het jaar hebben de autoriteiten er bijna tienduizend migranten overgeplaatst van de overvolle kampen op de eilanden naar het vasteland. Toch blijft het aantal daar veel te hoog voor de beschikbare plaatsen.

Om een en ander de baas te blijven moet de Griekse overheid asielaanvragen ook versneld afhandelen. In totaal verblijven in Griekenland nu al meer dan 120.000 migranten. Sinds begin maart werden noodgedwongen honderden migranten teruggestuurd door de kustwacht, tot voorspelbare verontwaardiging van de niet-gouvernementele organisaties (ngo's). Dat heeft er met de strengere en opgevoerde controle aan de grens wel toe geleid dat een daling van het aantal migranten merkbaar is. Pushbacks helpen, concludeert de spreker.

Verder besliste de Griekse overheid een hek van 208 kilometer aan de grens met Turkije te plaatsen. De spreker citeert vervolgens de Griekse minister van

Buitenlandse Zaken Nikos Dendias, die het heeft over de bescherming van de soevereiniteit.

Volgens het lid mogen vragen gesteld worden over de efficiëntie van het Europese beleid. Ook die in zijn voorstel blijven actueel en hij hoopt dan ook op de nodige steun.

2. Bespreking

2.1. Interventie van Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe merkt op dat het voorstel van resolutie werd ingediend in een ander tijdperk. De Turkse president gebruikte inderdaad een chantagetactiek om te komen tot een herziening van het verdrag met de EU. Hij liet op schandelijke wijze mensen in bussen afvoeren naar de Griekse grens, maar daar is wel degelijk krachtig op gereageerd, ook in het Vlaams Parlement. Op dit ogenblik is de migratie verminderd, mede door de coronacrisis, waardoor de voorliggende tekst achterhaald is. Bepaalde punten werden bovendien door de Vlaamse Regering al uitgevoerd. Fracties van zowel meerderheid als oppositie veroordeelden de genoemde praktijken.

Ook het punt om de grenzen gesloten te houden en niet toe te geven aan agressie of chantage, werd al meermaals door de minister-president beantwoord, onder meer in de plenaire vergadering. Verder werd in oktober 2019 al een resolutie aangenomen die de opzegging van de financiële steun vraagt. Zijn fractie zal het voorliggende voorstel van resolutie dan ook niet steunen.

2.2. Interventie van Jeremie Vaneekhout

Jeremie Vaneekhout erkent dat het voorstel van resolutie ingediend lijkt in een ander tijdperk, maar dat betekent niet dat de uitdagingen voor de toekomst weg zijn.

Het migratiethema blijft relevant, evenzeer als dat van het klimaat, met of zonder corona. Ook zijn fractie vindt de aanpak door een figuur als Erdogan problematisch en onaanvaardbaar. Daarover zijn inderdaad in eerdere resoluties al uitspraken gedaan. Groen staat nog altijd achter de breed gedragen tekst van oktober.

Wat vandaag voorligt, noemt hij te onvoldragen om goed te keuren. Het blijft immers beperkt tot een veroordeling van de strategie van Erdogan en zegt niets over de chaos die Europa zelf heeft gecreëerd in de laatste vijf jaar door zijn aanpak van de migratiecrisis. Het draagvlak voor een structurele aanpak werd daardoor alleen maar uitgehold. In dergelijke oproepen moet dan ook verwezen worden naar een gecoördineerde, collectieve, solidaire en menselijke aanpak door Europa, maar dat ontbreekt in wat voorligt, net als enige aanzet tot erkenning dat de opvang van 3,6 miljoen vluchtelingen een onwaarschijnlijke druk uitoefent op de Turkse samenleving.

Tot slot vraagt hij de indieners om uit te klaren of hun fractie nu wel of niet gelooft in het effect van dergelijke resoluties, waarbij hij herinnert aan hun schampere reacties in de plenaire vergadering op het voorstel van resolutie over de VS. Denken zij dan dat Erdogan wel wakker ligt van hun voorstel van resolutie?

2.3. Interventie van Emmily Talpe

Ook de fractie van *Emmily Talpe* zal het voorstel van resolutie niet goedkeuren, ook al is zij zich bewust van de druk die Erdogan uitoefent. Het komt er nu op aan het hoofd koel te houden.

Zij treedt bij dat de EU gefaald heeft in het voeren van een gemeenschappelijk asiel- en migratiebeleid. Gewoon een akkoord opzeggen zonder een alternatief te bieden, is echter geen oplossing.

2.4. Interventie van Annick Lambrecht

Annick Lambrecht treedt bij dat de praktijken van Erdogan cynisch en laakbaar zijn, en dat de huidige EU-deal inderdaad geen schoonheidsprijs verdient. Het is voorlopig echter het enige wat we hebben. Ook haar fractie wil die deal liever weg, maar dan moet er wel een valabel alternatief komen. Het is nu aan de Europese lidstaten samen om de situatie aan de Turks-Griekse grens in lijn met het internationaal recht te krijgen, nieuwe afspraken te maken en solidair een humane oplossing te vinden.

De reden waarom Syrische vluchtelingen naar Turkije trekken, is trouwens omdat Assad, die wel eens wordt gefrequiteerd door fractieleden van de indieners, op een verschrikkelijke manier zijn eigen burgers aanvalt. Het is bovendien vreemd om van de daken te schreeuwen dat meer gedaan moet worden om de migratie buiten Europa te houden, maar tegelijk te weigeren om middelen uit te trekken voor degelijke opvang in de regio.

Verder onderstreept haar fractie dat het Europese geld dat deel uitmaakt van de deal, niet rechtstreeks bij Turkije maar bij internationale organisaties die daar met vluchtelingen werken, terechtkomt. Het land vangt ook twintig keer meer vluchtelingen op dan Europa. Haar fractie zal het voorstel niet goedkeuren.

2.5. Interventie van Orry Van de Wauwer

Dat zal CD&V evenmin doen, deelt *Orry Van de Wauwer* mee. Om te beginnen wordt eenzijdig de klemtoon gelegd op de Turkse agressie, ook al wordt die ook door zijn fractie veroordeeld. Turkije gaat niet vrijuit maar ook de EU kwam niet al haar financiële beloftes na. Dat een deel daarvan naar de ngo's ging, is alvast een goede zaak.

Verder is het voorstel van resolutie achterhaald, omdat het akkoord afloopt in 2020 en de EU geen signalen uitzond dat het verlengd zal worden. Het debat in het Europees Parlement over de deal wordt nog volop gevoerd.

2.6. Repliek van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn spreekt de verantwoordelijkheid van Assad niet tegen, maar wijst er wel op dat de laatste honderdduizenden vluchtelingen rechtstreeks te maken hebben met de inval van NAVO-bondgenoot Turkije in Syrië (NAVO: Noord-Atlantische Verdragsorganisatie).

Een voorstel van resolutie niet steunen omdat het geen alternatief biedt, is voor hem een precedent om vele toekomstige initiatieven niet goed te keuren. Hij had nochtans begrepen dat dit geen voorwaarde is voor een geldig voorstel.

Hij ziet ook een tegenspraak tussen het argument dat het debat achterhaald zou zijn en de mededeling dat het op Europees niveau nog volop wordt gevoerd. Daarom verwees hij zelf bij het begin van zijn toelichting ook naar de nieuwe escalatie. Verschillende Turkse regeringsleden lieten nog recent verstaan dat Europa tien- tot honderdduizenden migranten mag verwachten als het niet toegeeft aan de Turkse eisen. Het voorstel van resolutie is dus wel degelijk actueel, besluit hij.

De vermindering van de migratiestroom heeft, afgezien van corona, voor een groot deel te maken met Griekse maatregelen, in de uitvoering waarvan het echter niet

actief wordt gesteund door Europa. Volgens hem blijven de vragen in het voorstel van resolutie dan ook razend actueel.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met drie stemmen voor en met tien stemmen tegen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Karl VANLOUWE
Frieda VEROUGSTRAETE-DESCHACHT,
verslaggevers